

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

14 ביוני 2005

82

1 בסיון התשס"ה

עמוד

161	הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 70) (אפוד זוהר – חובת החזקה ושימוש), התשס"ה-2005
162	הצעת חוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מויקים (תיקון מס' 2) (איסור פרסומות וקדימונים מויקים), התשס"ה-2005
164	הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 65) (עבירות מין במשפחה אומנת), התשס"ה-2005

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 70) (אפוד זוהר – חובת החזקה ושימוש), התשס"ה-2005 *

דוספת סעיף 365

1. במקודת התעבורה, אחרי סעיף 465 יבוא:

- "אפוד זוהר 365. (א) ברכב מנועי, למעט באופנוע, יימצא אפוד זוהר – חובת החזקה ושימוש
- (ב) הנוהג ברכב יחזיק את האפוד הזוהר, בכל עת, כחא הנהג ברכב.
- (ג) הנוהג ברכב מנועי בדרך שאינה דרך עירונית, היוצא מהרכב, ילבש

דבריו ה ס ב ר

תקנה 69 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, שענינה חנייה, עמידה ועצירה, קובעת, בין השאר, כי אסור לנוהג רכב לעצור, להעמיד, להחנות או להשאיר את הרכב על הכביש או על שולי הדרך, בין בהשגחה ובין שלא בהשגחה.

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 70) (אפוד זוהר – חובת החזקה ושימוש), התשס"ה-2005, המתפרסמת בזה, נועדה למנוע פגיעה בנוהג ברכב או בנוסע ברכב, בהיותו מחוץ לרכב בדרך שאינה דרך עירונית.

* הצעת חוק מס' 2759: הועברה לוועדה ביום ט"ז בכסלו התשס"ה (29 בנובמבר 2004).
1 דיני מדינת ישראל, גוטח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשס"ה, עמ' 464.

161

הצעות חוק – הכנסת 82, 1 בסיון התשס"ה, 14.6.2005

אפור זוהר, למעט במדרכה; ואולם, הוא יהיה פטור מהחובה האמורה אם אחד מנוסעי הרכב הנמצא מחוץ לרכב לובש את האפור הזוהר.

(ד) בסעיף זה –

“אפור זוהר” – אפור מחזיר אור, העומד בדרישות שקבע השר;

“דרך עירונית” ו”מדרכה” – כהגדרתן בתקנות.

2. תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו. תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

התחברה לקבוע בתקנות את הדרישות לכך שאפור יזכר כאפור זוהר לענין זה, כגון דרישות המתייחסות לטווח נראות של האפור. תקינתו ועמידותו (סעיף קטן (ד)).

החובה ללבוש את האפור הזוהר תחול על הנהג ברכב בעת יציאתו מהרכב, אלא אם כן אחד מנוסעי הרכב, הנמצא מחוץ לרכב, לובש את האפור הזוהר (סעיף קטן (ג) סיפוח).

ראוי לציין, כי הפרת החובות המוטלות על נוהג ברכב או על נוסעים ברכב, תהווה עבירה בהתאם להוראות סעיף 62(ו) לפקודת התעבורה, הקובע כי המפר הוראה מהוראות הפקודה דינו מאסר שנתיים או קנס. עם זאת, בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית, תרון הוערה בהוראה העונשית שראוי לקבוע לצד החובות שמטילה הצעת החוק.

עוד קובעת התקנה, כי איסור זה לא יחול בנסיבות המפורטות בתקנה, כגון בזמן פעולת חילוץ נפגעים או כאשר רכב יצא מכלל פעולה, בעת ביצוע עבודות ציבוריות מטוימות ועוד.

יציאתם של נוסעים מהרכב, לרבות הנהג ברכב, בדרך שאינה דרך עירונית, עלולה להביא לפגיעתם על ידי כלי רכב אחרים, ועל כן, מוצע לקבוע, כי ברכב מנועי, למעט באופנוע, יימצא אפור זוהר (סעיף קטן (א)); על מנת למנוע מצב שבו הנהג ברכב יאלץ לצאת מהרכב כדי להביא את האפור הזוהר, מוצע לקבוע, כי הנהג ברכב יחזיק את האפור הזוהר, בכל עת, בתא הנהג ברכב (סעיף קטן (ב)).

הצעת החוק מטילה חובה ללבוש אפור זוהר בעת יציאה מהרכב בדרך שאינה דרך עירונית, למעט מדרכה, וזאת על מנת להקל על נהגים הנוסעים בדרך להבחין במי שיצא מהרכב (סעיף קטן (ג) רישא). כדי לוודא שהאפור הזוהר אכן ימלא את ייעודו, מוצע להסמיך את שר

חבר הכנסת גלעד ארדן

הצעת חוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים (תיקון מס' 2) (איסור פרסומות וקדימונים מזיקים), התשס"ה-2005*

תיקון סעיף 4א 1. בחוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים, התשס"א-2001, בסעיף 4א –

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

“(א1) פרסומות או קדימונים הכוללים אחד מאלה לא ישודרו בטלוויזיה:

(1) ביטויים חזותיים, מילוליים או קוליים של אלימות או של אכזריות, באופן המציג את האלימות או את האכזריות כמוותרת, כנסלחת או כמשעשעת;

ד ב ר י ה ס ב ר

המיועדים לילדים, או בתכופ להם, וכן בין השעות 14.50 עד 21.00 בימי חול, ובין השעות 6.00 עד 21.00 בימי שבת ומועד. סעיף קטן (ג) שבסעיף האמור מסמיך את שר התקשורת לקבוע, כי האיסור לשדר בשעות האמורות פרסומות או קדימונים כמפורט בסעיף קטן (ב) האמור, לא יחול על ערוץ שידור או על מישור, אשר אינם מיועדים לילדים והמשודרים בשעות אלה.

בנוסף להוראות אלה, קבועות הגבלות נוספות על

הצעת חוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים (תיקון מס' 2) (איסור פרסומות וקדימונים מזיקים), התשס"ה-2005, באה לתקן את סעיף 4א בחוק סיווג, סימון ואיסור שידורים מזיקים, התשס"א-2001 (להלן – החוק). שענינו שידורי פרסומות וקדימונים אסורים. סעיף קטן (ב) שבסעיף האמור קובע, כי לא ישודרו בטלוויזיה פרסומות או קדימונים, הכוללים ביטויים חזותיים, מילוליים או קוליים של אלימות, של מין או של אכזריות, במהלך או בין מישורים

* הצעת חוק מס' 2350/פ הועברה לוועדה ביום ג' באב התשס"ד (21 ביולי 2004). ס"ח התשס"א, עמ' 129; ס"ח התשס"ב, עמ' 133.

(2) ביטויים חזותיים, מילוליים או קוליים של מין או של רמיזה מינית, באופן המהווה פגיעה בכבוד האדם, או ביטויים כאמור של הטרדה מינית כהגדרתה בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, באופן המציג אותה כמותרת, כנסלחת או כמשעשעת;

(3) הצגת אדם כנחות או כבוזי, על רקע השתייכותו לדת, לגזע, ללאום, למוצא, למין, לנטייה מינית, או על רקע היותו מוגבל; לענין סעיף קטן זה, "מוגבל" – אדם עם לקות פיסית, גפשית או שכלית²;

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) השר רשאי לקבוע, כי הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על ערוץ שידור, שהצפייה בו מותנית בהקשת קוד אישי ואשר אינו מיועד לילדים";

(3) בסעיף קטן (ד), בפסקה (1), אחרי "(א)", יבוא "(א1)", ובפסקה (3), במקום "סעיף קטן (ב)" יבוא "סעיפים קטנים (א1) ו-(ב)".

ד ב ר י ה ס ב ר

נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, פ"ד נד (4) 178. על כן, יש להבטיח ששידור פרסומות וקדימונים לא יפגע באינטרסים הציבוריים המוגנים בהצגת חוק זו. בהתאם לכך, מוצע לעגן את האיסורים לענין פרסומות וקדימונים בחקיקה ראשית, בדרך ברורה ומפורשת ככל הניתן, ולקבוע איסור מוחלט של שידור פרסומות וקדימונים בכל שעה שהיא, הכוללים את מאלה: ביטויים חזותיים, מילוליים או קוליים של אלימות או של אכזריות, באופן המציג את האלימות או את האכזריות כמותרת, כנסלחת או כמשעשעת; ביטויים חזותיים, מילוליים או קוליים של מין או של רמיזה מינית, באופן המהווה פגיעה בכבוד האדם, או ביטויים כאמור של הטרדה מינית, כהגדרתה בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, באופן המציג אותה כמותרת, כנסלחת או משעשעת, וכן הצגת אדם כנחות או כבוזי על רקע השתייכותו לדת, לגזע, ללאום, למוצא, למין, לנטייה מינית, או על רקע היותו מוגבל.

על מנת להימנע מפגיעה בלתי מידתית בזכותם של מפרסמים לחופש הביטוי, מוצע להסמיך את שר התקשורת לקבוע, כי ההגבלות המוצעות לא יחולו על ערוץ שידור, שהצפייה בו מותנית בהקשת קוד אישי ואשר אינו מיועד לילדים.

כן מוצע לתקן את סעיף קטן (ד), ולקבוע כי הגוף המפקח על סימון הפרסומות או הקדימונים, כמפורט בסעיף 4 לחוק, יקבע כללים לענין ההגבלות המוצעות, ויהיה רשאי לקבוע, כי זון לא יחולו על ערוץ שידור או על שידור ישיר, שמקורם מחוץ לישראל ושהפקתם לא נעשתה במיוחד עבור הציבור בישראל.

שידור פרסומות וקדימונים בכללים מכוח חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990, ומכוח חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982.

בית המשפט העליון עמד לא אחת על הצורך להטיל מגבלות על שידור פרסומות בטלוויזיה: "במגוון סוגי הביטוי המסחרי, וזמנה שקיימת הצדקה מיוחדת להטלת מגבלות על תשדיר פרסומות בטלוויזיה מסחרית... זהו כלי זמין לשימוש בידוי כל מפרסם (ובלבד שימציא את הסכום הנדרש), בעלויות נמוכות יחסית (לעומת מידת החשיפה), ואיכותו נתונה לביקורת עצמית בלבד (להבדיל משידורים אחרים, שעבוריים מיון וסיווג טרם שיבוצו בלוח השידורים). הוא נגיש לצפייה בפני ציבור עצום ורב של צרכני הערוצים, אשר לא אחת מהווה "קהל שבו", הצופה בתוכנית מסוימת ונאלץ להיחשף, שלא מבחירתו, גם לפרסומות המפלגות אותה. בנסיבות אלה, קם הדחש מפני ניצול לרעה של "משאב" זה, באמצעות פרסום מזיק, מטעה, בלתי הזנן או בלתי מוסרי" (בג"צ 226/04 נטו מ.ע. סחר מזון בע"מ נ' הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, טרם פורסם).

אולם, הלכה למעשה, התיר בית המשפט שידורן של פרסומות מזיקות וקבע: "ניתן, ואולי אף ראוי, להצר על כך שהולגריות היתה למאפיין של הלשון היומיומית במחוזותינו, ואולם הדרך להיאבק בתופעה זו אינה בשלילת חופש הביטוי המסחרי ממשווקים וממפרסמים, היורשים בתוך עמם" (שם).

גבולותיו של חופש הביטוי המסחרי, שלא כל הטעמים של חופש הביטוי חלים לגביו, צריים מגבלות חופש הביטוי הפוליטי והאמנותי (ר' בג"צ 4644/00 יפאורה תבורי בע"מ

חבר הכנסת רוגי בריאן

² ט"ח התשנ"ח, עמ' 166.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברת הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 85) (עבירות מין במשפחה אומנת), התשס"ה-2005*

1. תיקון סעיף 351 בחוק העונשין, התשל"ז-1977, בסעיף 351(ה), בהגדרה "בן משפחה" בפסקה (2), אחרי "אח או אחות חורגים" יבוא "אח או אחות במשפחה אומנת".

ד ב ר י ה ס ב ר

נסיבות מיוחדות אלה חלות גם כאשר קטין מתגורר במשפחה אומנת. לפיכך מוצע בהצעת חוק העונשין (תיקון מס' 85) (עבירות מין במשפחה אומנת), התשס"ה-2005, המתפרסמת בזה, להוסיף להגדרה "בן משפחה" אח או אחות במשפחה אומנת, שגילם מעל 15 שנה. יש לציין כי לגבי הורה במשפחה אומנת קיימות הוראות דומות בחוק העונשין, מכוח היותו "אחראי על הקטין". כך למשל סעיף 354 לחוק העונשין מאריך את תקופת ההתיישנות במקרה של עבירת מין שעבר "אחראי על קטין" בקטין.

במהלך הדיונים להכנת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תישקל האפשרות לצמצם את תחולת הצעת החוק לאח או אחות במשפחה אומנת המתגוררים עם הקטין הנפגע. הגדרה מעין זו תשתלב עם ההגדרה אח או אחות חורגים כבני משפחה, המחייבת מגורים עם הקטין נפגע העבירה.

השפעה על זכויות הילד

הצעת החוק נועדה להגן על קטין במשפחה אומנת, הנמצא במצב שהוא מטבעו קשה ורגיש.

סעיף 351 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), קובע בעיקרו ענישה מחמירה על עבירות מין שברצעו כלפי בן משפחה קטין. בטספ, עבירות המורח אלה גוררות תקופת התיישנות ארוכה יותר מהרגיל, שמניחה נספר רק משמלאו לבן המשפחה הקורבן עשרים ושמונה שנים (סעיף 354 לחוק העונשין).

"בן משפחה" כהגדרתו כיום הוא: הורה, בן זוג של הורה, סב או סבתא, וכן מי שמלאו לו חמש עשרה שנים והוא אח או אחות, דוד או דודה, ניס או ניסה, ואח או אחות חורגים המתגוררים עם קורבן עבירת המין.

העיקרון שבבסיס החומרה המיוחדת המיוחסת לעבירות מין בתוך המשפחה הוא הנסיבות המיוחדות של סמכות מצד הפוגע בפוגע, תלות של הנפגע בפוגע, הזדמנות גדולה יותר של הפוגע לבצע את העבירות והחשש מ"קשר שתיקה" סביב העבירות האלה, שמקשה על הנפגע להתלונן. כל אלה נובעים מעצם טיבה של מסגרת משפחתית קרובה, מגורים משותפים או תדירות המפגשים בין הפוגע לנפגע.

* הצעת חוק מס' 2648/05: הועברה לוועדה ביום ב' בשבט התשס"ה (12 בינואר 2005).
1 ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשס"ה, עמ' 104.